

Návrh

ZÁKON

ze dne 2021,

kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. [236/1995 Sb.](#), o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění zákona č. 138/1996 Sb., zákona č. 287/1997 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 420/2002 Sb., zákona č. 425/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 427/2003 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 388/2005 Sb., zákona č. 531/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 418/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 269/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 425/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 267/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 181/2012 Sb., zákona č. 11/2013 Sb., zákona č. 231/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 161/2014 Sb., zákona č. 185/2014 Sb., zákona č. 359/2014 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 316/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 178/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb. a zákona č. 587/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odstavec 3 zní:

„(3) Platová základna se od 1. ledna do 31. prosince kalendářního roku určí jako součin platové základny stanovené na minulý kalendářní rok a indexu růstu průměrné nominální měsíční mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok.“.

2. V § 3 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) V případě, že index růstu průměrné nominální měsíční mzdy dosahuje záporné hodnoty, platová základna zůstává na úrovni platové základny stanovené na předchozí kalendářní rok s tím, že o zápornou hodnotu indexu růstu průměrné nominální měsíční mzdy bude očištěn index růstu průměrné nominální měsíční mzdy na rok následující.“.

(5) Výši platové základny pro příslušný kalendářní rok vyhláší Ministerstvo práce a sociálních věcí ve Sbírce zákonů sdělením¹.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 6.

3. Za § 3b se vkládá nový § 3c, který včetně nadpisu zní:

„3c

Platová základna představitelů a soudců v roce 2022

---

¹ § 4 písm. h) zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv).

Od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2022 činí platová základna pro představitele 84 060 Kč a pro soudce 100 872 Kč.“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

A. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Plat představitelů a soudců je upraven v samostatném zákoně č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě tohoto zákona se výše platu určuje jako součin platové základny a platového koeficientu stanoveného v závislosti na odpovědnosti a náročnosti vykonávané funkce, nikoliv prostřednictvím stupnic platových tarifů a dalších složek platu jako u zaměstnanců ve služebním či pracovním poměru. Podle § 3 odst. 3 citovaného zákona činí platová základna od 1. ledna do 31. prosince kalendářního roku pro představitele 2,5násobek a pro soudce 3násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok. Výši této průměrné mzdy zveřejňuje Český statistický úřad.

V roce 2019 došlo k navýšení platových základen na rok 2020 o 10,3 %. Prostřednictvím schváleného zákona č. 587/2020 Sb., kterým se změnil zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů, došlo pro rok 2021 ke „zmrazení“ platových základen na úrovni roku 2020 a dále se stanovil postup výpočtu na rok 2022 a léta následující. V návaznosti na tuto úpravu výpočtu platových základen a současně vyhlášení předběžného údaje Českým statistickým úřadem o průměrné hrubé měsíční nominální mzdě na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok 2020 dojde dle stávající právní úpravy v roce 2022 k navýšení platových základen pro představitele státní moci i soudce o nejméně 5,9 %. Takový nárůst platů představitelů státní moci a soudců nelze v současné době považovat za přijatelný, a to jak v porovnání s většinou zaměstnanců odměňovaných ze státního rozpočtu, tak s ohledem na zaměstnance soukromého sektoru, zejména ty, na které dopadla tíha hospodářského propadu spojeného s opatřeními realizovanými v důsledku snahy o zachování zdraví českých spoluobčanů.

Současná právní úprava je konformní s principem zákazu diskriminace i zásadou rovnosti mužů a žen.

B. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Výskyt pandemie onemocnění COVID-19 s sebou přinesl a i nadále přináší ekonomické dopady v podobě hospodářské recese, což se významně promítá nejen do výdajové strany státního rozpočtu, ale rovněž do budoucího vývoje růstu mezd a platů, což s sebou přináší nutnost pokračovat v racionalizaci v odměňování za výkon funkce představitelů státní moci a soudců.

Proto, aby platy neproporcionálně nerostly, navrhuje v roce 2022 „zmrazit“ výši platových základen pro představitele a soudce na stejné úrovni jako v roce 2021, resp. roce 2020 a od roku 2023 stanovit platovou základnu pro představitele a soudce nově jako součin

platové základny za minulý kalendářní rok a indexu růstu průměrné nominální měsíční mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok. Navrženou úpravou výpočtu nedojde ke snížení platových základů nad stávající úroveň, ale ani k jejich skokovému navýšení v roce 2023, tj. v době „rozmrazení“, resp. k navrácení k výpočtům dle obecné legislativní úpravy.

Navrženou úpravou výpočtu bude zachován růst platových základů ve vazbě na vývoj průměrné mzdy v národním hospodářství.

C. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhované změny jsou v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Zmrazení platových základů v roce 2022 a změna způsobu jejich výpočtu v roce 2023 a v letech následujících neznamená snížení platu představitelů ani soudců, kteří v oblasti odměňování požívají zvýšené ochrany své nezávislosti.

D. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie a zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Obecně je nutné zmínit článek 8 Smlouvy o fungování evropské unie (SFEU), podle kterého Unie usiluje ve všech činnostech, ve kterých má pravomoc (tj. mimo jiné i v sociální oblasti) o to, aby se odstraňovaly nerovnosti a podpořilo rovné zacházení pro muže a ženy. Odměňování ve státní správě by tudíž vždy mělo být upraveno tak, aby nebyly zakládány neospravedlivitelné rozdíly ve výši platů mezi osobami odměňovanými ze státního rozpočtu, které vykonávají stejnou nebo srovnatelnou práci. Navrhované „zmrazení“ platových základů v roce 2022 a změna způsobu jejich výpočtu v roce 2023 a v letech následujících nevytváří rozdíly v odměňování představitelů státní moci a soudců.

Navrhovaná právní úprava je slučitelná s právem Evropské unie, neboť se týká otázek spadajících do kompetence členských států. Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.

E. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Předložený návrh má vliv na výdajovou stránku státního rozpočtu, kdy „zmrazení“ platových základů pro představitele a soudce v roce 2022 na úrovni roku 2021, resp. roku 2020 představuje v roce 2022 úsporu oproti postupu podle platného právního stavu ve výši cca **650 mil. Kč** v oblasti prostředků na platy, příslušenství a náhrad výdajů.

Navrženou změnou výpočtu platových základů dojde k pozitivním vlivům i v letech následujících, neboť **navázáním výpočtu platových základů na index meziročního růstu průměrné mzdy dojde vždy v budoucnu k omezení skokového nárůstu platových základů po „rozmrazení“** po stanovenou dobu zamrazených platových základů.

Zároveň je v návrhu zajištěno, aby v případě, že meziroční index růstu průměrné mzdy v národním hospodářství bude záporný, nedošlo ke snížení platových základů, resp. platů představitelů státní moci a soudců.

Změna nebude mít vliv na ostatní veřejné rozpočty ani na podnikatelské prostředí České republiky. S ohledem na charakter novelizovaného právního předpisu včetně navrhované změny nelze předpokládat jakýkoliv relevantní sociální dopad, dopad na rodiny, specifické skupiny obyvatel ani dopady na životní prostředí.

F. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů, zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen, zhodnocení korupčních rizik a zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh nemá vliv na ochranu soukromí a osobních údajů a zcela respektuje zásadu rovného zacházení s muži a ženami. S ohledem na svůj technický charakter nepředstavuje zdroj korupčních rizik a nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

K čl. I bodu 1

Ve znění § 3 odst. 3 až 5 zákona č. 236/1995 Sb. je navržen nový obecný způsob výpočtu platových základů, který bude aplikován od roku 2023. Výše platové základny se vypočítá jako součin platové základny stanovené na minulý kalendářní rok (v roce 2023 se bude jednat o „zmrazenou“ platovou základnu na rok 2022) a indexu růstu průměrné nominální měsíční mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok (v roce 2023 se bude jednat o index růstu průměrné mzdy mezi roky 2021 a 2020).

K čl. I bodu 2

V případě, že index růstu průměrné nominální měsíční mzdy dosáhne záporné hodnoty, platová základna zůstává na úrovni platové základny stanovené na minulý kalendářní rok s tím, že o zápornou hodnotu indexu růstu průměrné nominální měsíční mzdy bude očištěn index růstu průměrné nominální měsíční mzdy na rok následující.

Vyhlásování platových základů zůstává zachováno shodně jako v současné době, tj. Ministerstvo práce a sociálních věcí je bude vyhlášovat sdělením ve Sbírce zákonů.

K čl. I bodu 3

V tomto novelizačním bodě je navržena speciální úprava platových základů pro představitele a soudce v roce 2022 ve formě jejich „zmrazení“ na úrovni roku 2021, resp. roku 2020, tj. pro představitele ve výši 84 060 Kč a pro soudce ve výši 100 872 Kč.

K čl. II

Účinnost návrhu zákona se navrhuje stanovit od 1. ledna 2022.